

SZÖVEG –
KÓLNEI LÍVIA

KÉP –
DUBA MÁTÉ

SOROZAT –
PÉNZBŐL ÉRTÉK

PÉNZ ÉS EGÉSZSÉG – MENNYIT ÉR ÉS MENNYIBE KERÜL AZ EGÉSZSÉG?

Képmás-est a Várkert Bazárban

Dr. Velkey György, a Magyar Kórházszövetség elnökhelyettese, a Magyar Gyermeorvosok Társaságának elnöke, a MRE Bethesda Gyermekkórház főigazgatója tartott előadást a magyarországi egészségügy égető kérdéseiről, helyzetéről, kilátásairól a „Pénzből érték” című Képmás-est sorozat keretében. Az általa felvázolt „diagnózt” **dr. Gál Péter** egészségpolitikai szakértő és **Szám Kati**, a Képmás főszerkesztője segítségével árnyalták tovább kötetlen beszélgetésben.

◆ Életünk legfőbb erőforrásai között ott van a pénz is és az egészség is, és a társadalom életében is sarkalatos a pénzügy és az egészségügy. Hippokratész szavai szerint: „*A beteg üdve a legfőbb törvény*” – erre épül az orvosi gondolkodás, ad absurdum korlátok nélkül –, és a közgazdasági tényezők szabnak ennek határt. Két szélsőséges megközelítése lehet tehát az egészségügynek: az orvosi és a közgazdasági nézőpont. Mások a prioritásai a két oldalnak.

Velkey György autójelképek segítségével világította meg az anyagi és erkölcsi megbecsültség összefüggését: fiatal orvosként, amikor beállt a debreceni klinika parkolójába a Trabantjával, mellé parkolt egy Mercédész. Amikor Velkey György dolgozott, a Mercédész tulajdonosa úgy közelített hozzá, mintha az ő emberi-szakemberi értéke „Trabant-érték” lenne, míg a sajátja „Mercédész-érték”. Ezzel a típusú szakmai „értékeléssel” mindvégig küzdenie kell a beteg üdvét a legfőbb törvénynek tekintő orvosi közegnek – az anyagi megbecsülés elmaradása jelentős társadalmi bizalomvesztéshez vezetett rendszerszinten is.

A STATISZTIKÁK BETEGSÉGRŐL ÁRULKODNAK

Statisztikák, grafikonok segítségével szemléltette az egyes országok egészségügyre fordított kiadásait, a GDP-arányos, közösségi, illetve egyéni költségeket. Magyarországon nagyon alacsonyak ezek az állami ráfordítások, viszont a magánkiadások ehhez képest meglehetősen nagyok a szomszéd országokhoz képest. Itt nemcsak a paraszolvenciáról, hanem a gyógyszerkiadásokról és egyre inkább a magánellátásért fizetett díjakról van szó.

A 2015-ös „Jó Állam Jelentés” már kritikus megállapításokat is tartalmaz: kimondja, hogy a GDP-arányos egészségügyi kiadások nagysága alapvetően meghatározza az egészségügyi szolgáltatások minőségét, statisztikailag kimutathatóan egyenes arányban állnak az állampolgárok egészségi állapotával, befolyásolják a várható élettartamot. Magyarország nagyon rosszul áll szív- és érrendszeri, valamint a daganatos betegségek túlélési arányaiban – az egészségügyi állami kiadások csökkentése tehát kritikus állapotokat teremtett. Ugyanaz fogalmazódik meg tehát, amit az orvosok a betegágyak mellett tapasztalnak.

A gazdasági válság óta egyre több egészségügyi szolgáltatást finanszíroz magánsebből a társadalom. Nincs vita afelett egyetlen társadalmi szervezet részéről sem, hogy a magyar állam nagyon keveset költ az egészségügyre. Sajnos nemcsak a nyugati, hanem még a szomszéd országokhoz képest is nagy a lemaradása Magyarországnak a várható élettartam szempontjából is: 75 év a férfiak esetében, míg pl. Szlovéniában 80. *„Magyarország nagyon beteg ország, még a közvetlen szomszédainkhoz képest is – sajnos ezzel szembesülnünk kell”* – mondta Velkey György. A rendszerváltás óta az egészségügy folyamatosan veszített megbecsüléséből és támogatottságából a politikai szereplők részéről. Lehet, hogy abszolút értékükben nőttek az ide fordított támogatások, de valójában arányaikban csökkentek.

A KÓRHÁZAK HELYZETE – TABUK NÉLKÜL

Állandó vitatéma, hogy hol „folyik el” a kórházaknak adott pénz. Velkey György szerint kevés pénzt kapnak a kórházak, tehát nincs nagyon minek „elvesznie” a rendszerből, bár elismeri, hogy lehetne a működésük több területen költséghatékonyabb. Tényleg sok kórház van Magyarországon – ennek megvan a történeti és helyi társadalompolitikai oka –, ezért folyton fölvetődik a számuk csökkentése mint hatékonyságnövelő tényező. De látunk kell,

hogy ez a kórházsűrűség megfelel azoknak az országokénak, ahol az egészségügy az elmúlt évtizedekben megfelelően fejlődött. Az összes egészségügyi kiadás 30 százalékát költi Magyarország a kórházakra – ez se sok a fejlettebb országok példája alapján. Valójában a számok egyáltalán nem bizonyítják, hogy a kórházak kiemelten felelősek lennének az egészségügy „pazarló” működéséért. Velkey György magát a „pazarlás” fogalmát is megkérdőjelezi. Ugyanakkor valóban igaz, hogy túl hosszú a betegek kórházi tartózkodása – amely a szociális ellátórendszer zavarára utal.

Alulfinanszírozott az egészségügy, alulfinanszírozottak a kórházak nagy terheléssel, ezért állandó, súlyos hiánygazdálkodás zajlik a kórházakban.

MEKKORA AZ ANYAGI MEGBECSÜLÉS, ÉS HÁNYAN VANNAK?

Hogyan állnak az ágazatok bérversenyében az egészségügyi dolgozók? A 18 ágazatból a 16. helyen, a végén állnak, míg Európában máshol általában az első 5 kategóriában vannak jövedelem szempontjából azok, akik embereket gyógyítanak. A magyar társadalom tehát méltánytalanul, súlyosan alulértékeli és alulfizeti őket. 2012-2013 után elindult a bérfelzárkóztatás, de ennek a léptéke alacsony.

A vetített grafikon még 30 000 orvosi pecséthasználót mutat – ez nem valós szám, sokan közülük is már külföldön dolgoznak. Két nagyon kritikus térség van ma munkaerőhiány szempontjából: az észak-közép- és az észak-nyugati térség. Előregegett az orvosi gárda, és nagyon kevés az ápoló. Ugyanakkor a kezeléseken részt vevők 60 százaléka elégedett a kapott szolgáltatással – ez azt mutatja, hogy az egészségügy, ha döcögösen és egyenetlenül is, de még mindig teljesít. Az enyhébb betegségeknel viszont elfordulnak tőle, már a betegek 20 százaléka a magánegészségügyben kezelteti magát. Az esélyegyenlőtlenséget növeli a sok magánkiadás, amelyet az alulfinanszírozott egészségügy kiprovokál. Sok család emiatt teljesen elszegényedhet. Egy erőteljes pénzügyi beavatkozás az egészségügyben emberéleteket jelenthet.

Racionálisan pénzügyről és egészségügyről beszélünk – de amikor ott vagyunk az ágyban betegként vagy mellette orvosként, akkor egészen más síkon, más fogalmak szerint gondolkodunk. Ott a szeretet és az igazság számít.

Az est *dr. Gál Péter* egészségpolitikai szakértő bevonásával, beszélgetéssel folytatódott. Velkey György elmondta, hogy a járulék alapú egészségügy önmagában már régen működésképtelen, mivel a járulék befizetések alig az egészségügyi költségek felét fedezik. Az állam kompenzálja a járulék befizetési hiányt. Hibrid rendszer: biztosítási alapú és állami finanszírozású egyszerre. Gál Péter kiegészítette azzal, hogy a társadalombiztosítási járulék nagyobbik része a nyugdíj típusú kiadások fedezését szolgálja. Szerinte nincs jelentősége, hogy járulékból vagy adóból finanszírozzák az egészségügyet. Velkey György szerint a magyar társadalom többsége sokkal fontosabbnak érzi az egészségügyet, mint amennyire ezt az igényt a politikai vezetés a finanszírozás formájában megvalósítja. Gál Péter felhívta a figyelmet arra, hogy még új adók árán is hajlandók lennének áldozni erre a szektorra – ez nagyon erős üzenet a lakosság részéről, amit a kormány egyelőre nem vesz figyelembe. Az ún. népegészségügyi adó (chipsadó) is gond nélkül átment, és ez a rendszer tetszőlegesen bővíthető: a dohánytermékekre kivetett adók nagy részét is át lehetne csoportosítani az egészségügyre. Például a vágott dohány adóját is meg lehetne emelni, mert most a csomagolt termékekről a fogyasztók áttértek erre, ami semmiképp nem kívánatos. Velkey György szerint a magyar egészségügyben csak mélyen átgondolt, hosszú távú tervekkel lehetett nagy eredményeket elérni. Meg kell szabadulni a voks szemléletű politikai hozzáállástól, mert ezen a területen gyors javulást nem lehet elérni, csak módszeres, strukturális munkával. Legelső kérdés az emberi erőforrások rendezése: olyan képzés és anyagi megbecsültség kell – elsőként az ápolók tekintetében –, amely a mai óriási hiányt orvosolná. Ehhez azonban társadalmi és politikai konszenzus kell ezen a területen, amely egymás utáni kormányokon is átível – tette hozzá Gál Péter. ♦

KÉPMÁS-ESTEK PÉNZBŐL ÉRTÉK

MEGHÍVÓ

HELYSZÍN:

VÁRKERT BAZÁR

1013 BUDAPEST, YBL MIKLÓS TÉR 6.

PÉNZ ÉS SZENVEDÉLYBETEGSÉGEK

Az est vendége:

DR. ZACHER GÁBOR
toxikológus

2017.
01.26.
CSÜTÖRTÖK

19 ÓRA

A RENDEZVÉNY INGYENES, DE ELŐZETES
VAGY HELYSZÍNI REGISZTRÁCIÓHOZ KÖTÖTT.
HELYÉNEK BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN JAVASOLJUK
AZ ELŐZETES REGISZTRÁCIÓT NOVEMBER 15-IG:
KEPMAS.HU/KEPMAS-EST, SZERKESZTOSEG@KEPMAS.HU,
06 1 365 14 14

WWW.KEPMAS.HU

RENDEZŐ:

▶ stílusos ▶ bátor ▶ elkötelezett

KÖZREMŰKÖDŐ:

TÁMOGATÓ:

The background of the poster is a dramatic, painterly portrait of a woman with voluminous, wavy red hair. Her face is partially obscured by the hair, and she has a haunting, intense expression. The color palette is dominated by warm, fiery tones of red, orange, and yellow, contrasted with cooler, teal and blue tones. The overall style is reminiscent of classical or romantic era portraiture.

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

A szerelemről és más démonokról

Eötvös Péter operája két felvonásban (2007) – budapesti változat (2017)

Gabriel García Márquez *Del amor y otros demonios* című regénye alapján a szövegkönyvet írta ▶ Hamvai Kornél

Készült a Glyndebourne-i Operafesztivál és a BBC felkérésére

Eredeti nyelveken, magyar és angol felirattal

Bemutató ▶ 2017. január 27., Operaház

További előadások ▶ 2017. január 29., február 2., 5., 8., május 25., 27.